



Høringsnotat

Forslag til lov om ændring af straffeloven (Udvidelse af anvendelsesområdet for tildækningsforbuddet).

1. Indledning

Forslagsstillerne har den 23. februar 2023 sendt udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven i høring til en række myndigheder og organisationer. Høringsfristen udløb den 20. marts 2023.

29. marts 2023

Følgende myndigheder og organisationer har fremsat bemærkninger til lovforslaget:

Amnesty International,
Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier,
Danske Gymnasier,
Danske Universiteter,
Institut for Menneskerettigheder,
Retspolitisk Forening,
Skolelederforeningen,
Danske Skoleelever.

Følgende organisationer har tilkendegivet ikke at have bemærkninger til lovforslaget:

Danske Regioner.

Vestre Landsret og Østre Landsret ønsker ikke at udtale sig om lovforslaget.



2. Bemærkninger til høringssvarene

I det følgende gennemgås og kommenteres væsentlige punkter i høringssvarene. For mere detaljerede oplysninger henvises der til de fremsendte høringssvar.

Lovforslagets formål varetages allerede med de nuværende regler

Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier (DEG) anfører, at ungdomsuddannelsesinstitutioner, herunder erhvervsuddannelsesinstitutioner, betegnes som offentlige steder og derfor er omfattet af bestemmelsen i forvejen. DEG finder på den baggrund, at bestemmelsen i sin nuværende form allerede tilgodeser lovgivers hensigt. DEG bemærker desuden, at det i ordensreglerne for skoler er indskrevet, at der skal sikres inklusion af alle elever, studerende og medarbejdere, hvorfor DEG finder den ønskede ændring af straffelovens bestemmelse i § 134 c, stk. 1, overflødig.

Danske Gymnasier finder tilsvarende forslaget unødvendigt og henviser til, at gymnasieskoler allerede har mulighed for at fastsætte lokale regler om elevbeklædning, herunder hovedbeklædning, i det omfang det er pædagogisk eller sikkerhedsmæssigt begrundet, jf. § 4, stk. 1, nr. 2, litra a, i bekendtgørelse nr. 1338 af 9. december 2019 om studie- og ordensregler m.v. i de gymnasiale uddannelser.

Danske Universiteter har indhentet universiteternes bemærkninger til lovforslaget og modtaget svar fra Københavns Universitet (KU). Danske Universiteter anfører på den baggrund, at de ikke har kendskab til, at studerendes påklædning har givet anledning til problemer i forhold til indlæring eller deltagelse i undervisning. Danske Universiteter bemærker i øvrigt, at de ikke ser nogen faglige bevæggrunde til at udvide den eksisterende lovgivning på området.

Skolelederforeningen ser heller ikke nogen grund til at ændre straffeloven i forhold til en udvidelse af anvendelsesområdet for tildækningsforbud og henviser til, at folkeskolerne ikke oplever problemer i forhold til dette. Skolelederforeningen oplyser desuden, at hvis en skole får meldinger om eller oplever social kontrol af eleverne, eksempelvis i forbindelse med tildækning, laves der en underretning til de sociale myndigheder.

Bemærkninger: Forslagsstillerne er opmærksomme på, at der i dag eksisterer forskellige muligheder for at fastsætte lokale regler for elevers påklædning, men forslagsstillerne mener fortsat, at der er et behov for at udvide tildækningsforbuddet ved en ændring af straffelovens bestemmelse, der gælder i



hele landet, da de eksisterende adgange i lovgivningen ikke anvendes ligeligt eller i tilstrækkeligt omfang. Bemærkningerne giver derfor ikke forslagsstillerne anledning til at justere forslaget.

Indgreb i beskyttede menneskerettigheder

Amnesty International anbefaler, at lovforslaget ikke gennemføres, og henviser til, at forslagets indgreb i beskyttede frihedsrettigheder ikke lever op til proportionalitetsprincippet i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, som er inkorporeret i dansk ret. Det bemærkes i den forbindelse, at forslaget udgør et indgreb i religionsfriheden, retten til privatliv og ytringsfriheden, som alle er beskyttede frihedsrettigheder efter FN's Verdenserklæring om Menneskerettigheder, artikel 18 og 19, og Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, artikel 8, 9 og 10. Amnesty International henstiller til, at enhver indskrænkning af frihedsrettigheder bør understøttes af evidensbaseret viden, der kan redegøre for, at et sådant indgreb er nødvendigt, og bemærker, at dette ikke findes at være tilfældet for nærværende lovforslag.

Institut for Menneskerettigheder bemærker ligeledes, at en udvidelse af tildækningsforbuddet vil udgøre et indgreb i muslimske pigers og kvinders ret til selvbestemmelse og privatliv såvel som deres ret til religionsudøvelse efter Den Europæiske Menneskerettighedskonventions (EMRK) artikel 8 og 9. Det er endvidere Instituttets opfattelse, at tildækningsforbuddet vil kunne være i strid med forbuddet mod diskrimination i artikel 14 i EMRK, fordi forbuddet må antages at ramme muslimske piger og kvinder særligt hårdt. Instituttet bemærker i den forbindelse, at hvorvidt forbuddet kan anses for diskriminerende, afhænger af, om det forfølger et anerkendelsesværdigt formål, og om forbuddet er proportionalt.

Instituttet anfører endvidere, at Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol (EMD) i en række sager har taget stilling til staters mulighed for at indføre forbud mod religiøs beklædning i skoler og på uddannelsessteder. EMD har i disse sager fundet, at det kan være et anerkendelsesværdigt formål at friholde skoler og uddannelsesinstitutioner for religiøse udtryk, når forbuddet har været baseret på statens ønske om et sekulært samfund. Instituttet bemærker dog i den forbindelse, at der i Danmark historisk har været en tradition for at give plads til religiøse udtryk på uddannelsesinstitutioner, og at mange uddannelsesinstitutioner markerer kristne højtider.

Danske Skoleelever forholder sig meget kritisk til forslaget om at udvide tildækningsforbuddet til at indbefatte uddannelsesinstitutioner. Det anføres,



at en udvidelse af tildækningsforbuddet vil være i strid med elevernes ønske om påklædningsfrihed og elevers mulighed for at udtrykke deres personlighed og religion gennem deres påklædning.

Bemærkninger: Forslagsstillerne har noteret sig de forskellige bemærkninger om forslagets forenelighed med EMRK, herunder at et tørklædeforbud er foreneligt med EMRK, når det forfølger et anerkendelsesværdigt formål. Efter forlagsstillernes opfattelse forfølger lovforslaget anerkendelsesværdige formål, og bemærkningerne giver derfor ikke forlagsstillerne anledning til at justere forslaget.

Manglende viden om problemets omfang og tiltagets effekt

Amnesty International anfører, at det er bekymrende, at lovforslaget fremstår som baseret på subjektive holdninger og mangler evidensbaserede kilder og fakta. Amnesty International henviser til lovforslagets bemærkninger og efterspørger fagligt funderet forskningsdata, der bl.a. kan redegøre for nødvendigheden af et indgreb i frihedsrettigheder. Det bemærkes i den forbindelse, at der i bemærkningerne til forslaget mangler data, der dokumenterer omfanget af personer, der tildækker deres ansigt på uddannelsesinstitutioner. Amnesty International henviser til en undersøgelse fra 2009, der viser, at der er omkring 150 personer i Danmark, der bærer muslimsk hovedbeklædning. På den baggrund mener Amnesty International ikke, at der er tale om et samfundsproblem og henstiller til, at der laves en redegørelse for omfanget, før der lovgives om det.

Amnesty International kritiserer endvidere grundlaget for, at det i bemærkningerne til forslaget fremgår, at det eksisterende tildækningsforbud har haft den tilsigtede virkning om bedre integration. Der henvises til undersøgelser, der peger på, at et forbud mod muslimsk hovedbeklædning er hæmmende for integrationen. Det er på den baggrund Amnesty Internationals vurdering, at lovforslaget vil virke mod hensigten og medføre, at kvinder vil trække sig fra det offentlige rum og samfundet.

Retspolitisk forening mener, at bekæmpelsen af undertrykkelse og negativ social kontrol er en både agtværdig og nødvendig opgave i et demokratisk samfund, men mener, at lovforslaget risikerer at medføre mere skade end gavn på dette område. Foreningen bemærker, at der ikke er empiri, som understøtter, at der skulle være et problem med studerende eller elever i offentlige uddannelsesinstitutioner, som møder tildækkede til undervisning. Det anføres i den forbindelse, at såfremt der er problemer med elevers påklædning i de enkelte institutioner, løses disse bedst af skolerne selv og ikke



fra centralt hold på Christiansborg. Retspolitisk forening anfører yderligere, at forslaget risikerer at åbne for en fornyet debat om et egentligt tørklædeforbud i skolerne, som ifølge foreningens opfattelse vil være meget skadeligt for praktiserende muslimske piger og unge kvinders adgang til at deltage i undervisningen. Det anføres i den forbindelse, at forslaget modarbejder hensigten om respekt for fællesskabet og danske værdier ved at udvise manglende respekt for trosfriheden, tankefriheden og friheden til at klæde sig, som man selv vil. Det er derfor foreningens vurdering, at forslaget vil have en direkte negativ effekt på integrationen og i øvrigt have en betragtelig kønsmæssig slagside, idet det må antages alene at ville ramme praktiserende *kvindelige* muslimer.

Bemærkninger: Forslagsstillerne har noteret sig de forskellige bemærkninger i forhold til evidens og forslagets effekt og bemærker i den forbindelse, at der ifølge forslagsstillerne ligger fornøden evidens til grund for forslaget, og at forslaget er egnet til at opnå den ønskede effekt. Bemærkningerne giver derfor ikke forslagsstillerne anledning til at justere forslaget.